

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Nhật tụng Kālāma – Kinh tụng trích điểm

Kinh Mahānāma – 03/09/2023

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép

Hôm nay chúng ta học tiếp bài kinh Mahānāma. Nội dung là Hộ niệm/ Trợ niệm cho người cận tử.

Nó có trùng hợp rất đặc biệt đó là trong số những vị Phật tử tháp tùng với chúng tôi về Kalama để trồng cây trong buổi đầu, sau đó chia tay, rồi mắc vụ covid, 3 năm sau = cách đây 8 tháng tôi mới trở lại, trong suốt 3 năm không thấy nhau và 3 năm chúng tôi không về Kalama. Hôm tết Nguyên Đán về Kalama, tháng 4, tháng 6 về Kalama. Ngày 5/9 chúng tôi trở lại lần nữa là 4. Về đó 1 tháng rồi cuối tháng 11 chúng tôi trở lại lần nữa. Nghĩa là trong 2023 chúng tôi về Kalama 5 lần. Có một Phật tử đã tháp tùng với chúng tôi 4 năm về trước, cách đây 2 hôm được tin là cô bệnh nhiều, cô có lòng lo, thương Kalama, nhân duyên tới đây thì thôi.

Xin thành tâm chia sẻ tất cả công đức riêng bản thân chúng tôi có được trong chuyện dịch kinh, dạy học, thuyết pháp, đặc biệt những gì chúng tôi làm được, những hi hiến nào chúng tôi dành cho Kalama, thiện tâm thiện chí nào cho Kalama, nếu là công đức, xin chia hết cho cô sớm được kang phục, bình phục, hy vọng gặp lại nhau sớm. Sớm thì vào dịp khánh thành cuối năm còn không thì chỉ cần cô có thời gian.

Trùng hợp đặc biệt là hôm nay là bài kinh hộ niệm, trợ niệm cho người cận tử.

Tất cả chúng ta có mặt trong room bất kể lứa tuổi nào, tuyệt đối đồng ý với nhau một điều: Sớm muộן giai đoạn cận tử là giai đoạn chúng ta bắt buộc đi tới.

Mỗi người có kiểu cận tử, có người cận tử trong tai nạn, có người cận tử trong cơn trọng bệnh, có người cận tử giây phút thấy mệt mệt còn thức, có người cận tử lúc ngủ,... miễn là có cận tử.

Duyên sự bài kinh này là ông hoàng họ Thích, Mahānāma. Đây là một nhân vật rất đặc biệt. Lúc còn là cư sĩ, ông là người thường xuyên nghe pháp và có những câu hỏi rất đặc biệt. Về sau khi dòng Thích Ca bị tàn sát, ông lưu lạc 12 năm, sau về gặp Phật xuất gia, chứng La Hán.

Trước khi xảy ra chuyện đào vong, ông thường đến gặp Phật nghe pháp. Có một buổi chiều ông đến gặp Phật ổng kể lại, trên đường đến chùa đi ngang khu dân cư có con voi lên cơn, rượt đuổi mọi người tạo quang cảnh nháo nhào sợ hãi. Ổng chợt nghĩ đến đức Phật, ổng nói lúc đó nghĩ đến Ngài và có tâm lo: nếu đột ngột ổng ra đi trong tai nạn, con voi dẫm thì trong cơn hoảng loạn thì ổng nói riêng và mọi người nói chung sẽ đi về đâu. Trong trường hợp như vậy, ông và mọi người chết đi trong tai nạn thành linh, trong hoảng loạn thì đường tái sinh thế nào?

Sẵn đây chúng tôi nói một chuyện nhỏ: Nhiều vị hiểu lầm cho là cứ chết thảm là đi xuống, chết tốt là đi lên. Chưa chắc. Bởi vì, chỉ có trời mới biết thế nào là chết thảm. Mình bị xe bồn cán nát bét lấy mắt nhìn thì đúng là chết thảm, nhưng cái quan trọng lúc cận tử nếu nó nghiêng nhanh quá, mình đang ngồi trên xe mà nó tông thẳng trực diện mà mình không đủ thời gian đau đớn, sợ hãi thì cái đó chưa chắc là chết thảm, nhìn thì đúng nhưng chưa chắc, chỉ có đương sự mới biết thôi. Nó

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

nhanh quá. Coi chừng họ chết vậy ngon hơn mình chết trong bệnh viện, còn ngon hơn mình chết trong tay y tá, bác sĩ. Cho nên, đừng phán ầu, khó biết ai hơn ai lắm.

Mình nằm ở nhà có thuốc men, có kẻ này kẻ nọ giúp đỡ, mình tưởng mình ngon. Chưa biết. Chưa biết ai hơn. Cho nên, đừng nói ầu chết do tai nạn là chết thảm, chết thảm thì đi xuống. Cái đó không chắc. Nhớ cái đó.

Chuyện thứ hai tôi muốn nhắc nhở ở đây, đó là khi ông hoàng Mahānāma hỏi Thế Tôn nếu chúng con ra đi trong tai nạn, khẩn cấp đột ngột như vậy chúng con đi về đâu?

Đức Phật Ngài dùng ví dụ rất dễ hiểu. Ngài dạy rằng: Giống cái lu đựng dầu được chở qua sông, trên đường đi vì lý do nào đó mà cái lu bị vỡ, thì những mảnh vụn cái lu phải chìm, nhưng dầu trong cái lu thì nó bắt buộc phải nổi mặt nước thôi. Đã là dầu, dù là rót từ từ, rót tràn trọng, rót nhẹ nhàng, mà đổ cái “ùm” vô tình hay cố ý thì xuống nước dầu nó vẫn nổi. Dầu cố ý hay vô tình, hấp tấp vội vã hay thận trọng từ từ thì dầu là nổi.

Ở đây cũng vậy. Một người thường xuyên **có được 5 pháp này trong đầu**, thường xuyên tu tập, trong Pali có chữ bahulikata – thường xuyên.

Chứ không phải là tháng mấy ngày bát quan vô chùa thọ rồi ngồi chat thì cái đó không kể là bát quan. Quý vị kể nhưng trong kinh không kể và bản thân tôi không kể. Thọ giới xong về chat, về nấu ăn, về đi thăm hỏi bạn bè quên mất 8 giới mình thọ hồi sáng đầu gọi là Bát quan.

Bát quan là mình phải dọn lòng đọc kinh sách, ngồi thiền, bố thí, phục vụ, thường trực, thường xuyên, liên tục nhớ về cái giới của mình. Đàng này lên chùa thọ xong về quên mất tiêu, cái đó đâu gọi là giới.

Bố thí cũng vậy. Lâu lâu ai rủ mình hùn hạp mớ, tuần lễ vô chùa cúng dường một lần, ra đường gặp ăn xin cho ít bạc lẻ,... cái đó không gọi bố thí trong trường hợp này.

Mà phải làm sao 5 pháp này nằm thường xuyên trong đầu mình. Đây chính là lý do có pháp tu Tùy niệm = Anusati, anu = liên tục. Anusati = Thường niệm. Chữ Tùy là vô duyên nhất. Thường niệm Phật, Pháp, Tăng, Thí, Giới, Thiên.

1. Thường niệm Phật là sao? Gặp cái gì cũng nghĩ tới Phật. Thấy cái gì bậy là đức Thế Tôn không có như vậy. Thấy cái gì hay nhớ Thế Tôn hơn gấp tỷ lần. Thấy lá rụng nghĩ lời Phật dạy. Trưa nắng chang chang nghĩ đến Phật, nghĩ rằng Ngài vì mình đã chịu bao nhiêu nắng chang chang không biết bao nhiêu A Tăng Kỳ, mưa lạnh, tuyết rơi cũng nghĩ tới Ngài. Nhớ đến lời dạy của Ngài, lời dạy đó giúp mình không bị nóng, bị lạnh kiểu này nữa.

- Tăng là các bậc thánh, những vị đã và đang đi trên con đường chấm dứt khổ mình đang chịu. Khi mình được hưởng ngọt ngào nhớ đức Phật là người không còn đam mê cái này nữa.
- Giáo pháp là con đường chấm dứt đam mê này.
- Tăng bảo là những vị không còn đam mê kiểu này nhờ vào lời dạy đức Phật.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Thường niệm Tam Bảo là vậy đó. Đó là Phật, Pháp, Tăng.

2. Niệm Thí

Không phải giàu mới niệm thí. Bất cứ lúc nào cũng thấy, nghe chuyện bố thí là lúc nào cũng tự biết. Không phải tự gạt nha. Tự gạt khác tự biết khác.

Tự gạt là mình vắt chày ra nước, ráng niệm “tôi sẵn sàng bố thí” = Tự gạt.

Niệm là mình biết rõ, ngay bây giờ mình sẵn lòng chia sẻ cái gì mình có cho người khác theo khả năng, theo điều kiện hiện có. Mình biết mình thích cho hơn thích nhận, mình hạnh phúc khi cho hơn hạnh phúc khi nhận. Phải như vậy là niệm thí. Niệm rằng, tôi sẵn sàng cho ra, tôi luôn hạnh phúc vì cho ra, chứ không phải vì nhận vào. Phải đúng như vậy nha.

Chứ mình vắt chày ra nước, kẹo như kẹo kéo, bón rít bủn xỉn mà niệm, niệm sao được.

3. Niệm giới

Niệm rằng: Giới nào mình đã thọ không bị vi phạm. **Mình giữ giới không phải vì mình không phạm mà vì mình thành tựu, mình có được những điều kiện tâm lý để không phạm.** Không phải giữ giới là không phạm giới. Không phạm giới chưa chắc giữ giới mà là mình có những điều kiện tâm lý để không phạm.

Xin hỏi: Bà cụ 70 tuổi thì khả năng phạm giới được bao nhiêu, 70 tuổi có của ăn của để, phạm cái gì? Phải nhớ: **Giới chính là những điều kiện tâm lý.** Tức là tự biết mình không có những điều kiện tâm lý, không có những trạng thái tâm lý để vi phạm điều Phật cấm.

4. Niệm Thiên

Niệm thiên không phải cầu khẩn mấy ông trời, mấy ông tiên giúp mình. No. Niệm thiên không phải niệm mấy ông Nam Tào Bắc Đẩu, Diêu Trí Nương mẫu, Thái Thượng Lão Quân, ... phù hộ cho mình. Không phải.

Niệm Thiên là tất cả những chư thiên nhờ công đức gì mà đang sống trên thiên giới những hạnh lành đó mình cũng có. Mình cũng có những hạnh lành của họ và mai này mình cộng trú, cộng sinh, cộng hưởng, cộng tác với họ.

Niệm đây không phải là ngã mạn so sánh. Không phải. Mà là xét thấy rằng chư thiên có những hạnh lành nào đưa họ về trên đó thì những hạnh lành đó mình cũng có.

Nãy giờ tôi cố ý lạc đề để giảng về 6 pháp thường niệm. Để bà con thấy, đức Phật Ngài đề cập Pháp nào thì thường xuyên trong lòng mình.

Thí dụ nói tu Tứ niệm xứ = Thường xuyên sống trong chánh niệm

Tu thiền chỉ = Thường xuyên Định, xếp chân vô là Định, ngồi/nằm xuống là Định

Chứ còn lâu lâu sáng dậy ngồi 15 phút, tối trước khi ngủ 15 phút mà mình vẫn kể là thiền là chết ròi. Đó là 3000 vạn kiếp chưa đi tới đâu hết. Nha.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Thiền quán/ Tuệ quán/ Tứ niệm xứ = Thường xuyên sống trong chánh niệm mới kể là Hành giả, yogi, vipassaka chứ còn lâu lâu nghe có khóa thiền nhào vô ngồi, một tiếng ngáp hết 45 phút, mà một năm được mấy khóa, một khóa được bao nhiêu thời gian mà vẫn kể tu tuấn. Tu quán là tu cái gì. Tu quán là vô trong quán ngồi chứ không phải tu thiền quán. Nhớ cái đó.

Ở đây đức Phật Ngài dạy, người thành tựu 5 pháp sau đây = 5 pháp thường xuyên trong lòng họ khi có sự cố sự kiện xảy đến, bất trắc tai nạn xảy đến họ vẫn thanh thản đường mây mà bước, không e ngại. Có = 5 cái trong lòng họ.

I. Tín = Niềm tin = Chánh tín.

Tin gì cũng dựa trên nền tảng Trí tuệ. Trên đời có nhiều chuyện mình tin, mình tin cái gì?

Có 2 cách nói:

- Tin Tam Bảo
- Tin Giáo pháp.

Tin Tam Bảo là nói đủ, nói gọn là tin Giáo pháp. Vì tin giáo pháp cũng là tin Tam Bảo. Tin Giáo pháp là tin cái gì?

- Tin rằng mình phải chịu trách nhiệm toàn bộ những gì mình nói, làm, suy tư. Tin rằng thiện tâm dẫn đến hỷ lạc, ác tâm dẫn đến khổ ưu. Ở đời tất cả do nhân quả báo ứng, không do ông chí tôn nào tạo ra, cũng không phải là sự ngẫu nhiên mà tất cả là do tiền nghiệp thiện, ác. Đó là trí nhân quả, niềm tin về Nhân Quả.
- Niềm tin thứ hai gắn liền Trí tuệ nghe sơ sơ mình thấy giống trí tuệ nhưng thật ra Niềm tin vào cái mình thấy mới gọi Chánh Tín. Tôi nói hoài, mình với thánh nhân giống nhau y chang. Nghe ham, chỉ khác có chút thôi: Thánh nhân thấy rõ điều mình tin nên tin chết bỏ điều mình hiểu; Còn phàm phu không hiểu lắm điều mình tin nên không tin lắm điều mình hiểu. Cho nên, mang tiếng Phật tử nhưng đụng chuyện, gặp thị phi là nhảy như nước sôi đổ trên đầu. Mới thị phi, chứ còn bác sĩ phán trọng bệnh kỳ cuối hoặc là nói gì cú sốc trên máy bay là điếng hồn. Chưa được. Phải đưa nó vào nội tâm, thường trực tới mức từ niệm tới Tuệ, nó thường trực đến mức gặp bất trắc nhớ liền: **Mọi thứ do duyên mà có, rồi cũng do duyên mà mất đi. Có thể hôm nay duyên đến, bây giờ duyên đến đưa mình đi.** Lẹ như vậy đó.

Thờ sư phụ nào cũng được, đi chùa nào cũng được, đi theo trường phái nào cũng được nhưng phải đảm bảo 2 cái này:

- Luôn luôn nhớ về nghiệp báo: Ta phải chịu trách nhiệm toàn bộ mọi thứ ta nói, làm, tư duy
- Mọi thứ do duyên mà có cũng do duyên mà mất đi.

Cái thấy đó được gọi là trí tuệ. Tin 2 cái đó là Chánh tín.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Vì đâu 2 cái này gọi niềm tin Tam Bảo? Bởi vì người có 2 cái này bắt buộc phải nhớ tới Phật. Không thể nào tư duy vậy mà không nhớ Phật, không có. Giống như nhìn rổ may là nhớ bà ngoại, nhớ mẹ, mặc dù mình không cần rỏ tên 2 người đó, nhưng mình nhìn cặp kính lão, nhìn cái rổ may, nhìn bàn máy may là mình nhớ 2 người đó liền.

Khi mình sống trong pháp, tư duy về pháp làm sao mình quên Phật được, vì Phật là người dạy mình cái đó mà, sao quên được.

Cái đầu tiên là Chánh Tín, phải có cái đó. Chánh tín = Niềm tin vào lẽ thật, điều thiện ở đời. Niềm tin được đặt trên nền tảng trí tuệ nhận thức. Trí tuệ ấy có thể là văn, tư, tu tùy người nhưng phải là 1 trong 3 cái đó.

II. Giới

Giới = Những trạng thái tâm lý đủ để chúng ta giữ mình, đủ để chúng ta kiểm soát bản thân, nói làm, tư duy.

Đó gọi là giới. Thường trực.

III. Văn = Kiến thức giáo lý.

Có nghĩa là phải có niềm thích thú, hoan hỷ trong việc trau dồi kiến thức giáo pháp. Mình phải coi đó là nhu cầu lớn trong đời mình. Mình có thể ăn dở chút, mặc xấu chút, đi xe rẻ tiền chút, có thể dẹp phấn son, giày dép, nhưng nếu là Phật tử thì chuyện trau dồi giáo lý là bắt buộc. Nó giống như sống là phải ăn, có thở.

Tôi biết trong room nhiều người không đồng ý, nói "sư phụ tui không cần học, chỉ niệm Phật, sống tỉnh thức thôi". Tôi nói thiệt, chắc sư phụ thấy các vị sao sư phụ mới dặn vậy, chứ còn hỏi không biết giáo lý lấy gì tu?

Tôi nói không biết bao nhiêu lần. Giờ mình thích làm đẹp, mình đi gym, mình đi fitness thì mình phải có chút kiến thức tại sao mình xài tạ 5 kg, 7kg, 2,5 kg, tại sao? Nếu tập quá sức mình sẽ bị cái gì? Tại sao phải ăn kiêng, tại sao mình nên ăn này không nên ăn kia. Đó là những kiến thức tối thiểu, sơ đẳng, cơ bản của người muốn đẹp muốn khỏe. Chỉ thể dục thể hình còn phải có chút kiến thức nói gì đời sống tâm linh, đời sống tinh thần? Nghĩ kỹ lại coi.

Mình ho, bị sốt thì phải có chút kiến thức bây giờ đang ho cần tránh cái gì, tại sao? Mình nên làm gì, tại sao? Nó là kiến thức chứ còn gì nữa? Nói gì chuyện tu hành. Làm sao không học giáo lý được?

Bậy nhất là cho mình là cư sĩ có quyền dốt giáo lý. Đó là cái bậy kinh hoàng. Tại vì sao kinh hoàng? Là bởi vì trên hình thức tăng ni không có tóc, mình có tóc; Tăng ni không có vợ chồng con cái, mình có, trên hình thức; chứ trên trách nhiệm sinh tử, trách nhiệm luân hồi, trách nhiệm tu tập giống nhau chứ. Hễ còn phạm trách nhiệm giống nhau.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Mình đố là tui cư sĩ tui có quyền đốt giáo lý. Đúng, tăng ni người ta không tóc, thời gian, điều kiện tâm lý người ta học tập giáo lý nhiều hơn mình nhưng bản thân mình phải có kiến thức giáo lý căn bản.

Các vị sẽ hỏi: Căn bản là gì? **Biết cấu trúc thân, tâm là gì? Vì đâu sanh tử? Giải thoát là gì? Ít nhất là 4 cái này.** Bốn cái này là bốn cái tối thiểu. Không học là chết rồi. Muốn học bốn cái này thì dứt khoát phải học Bốn Đế, 12 Duyên khởi. Cái này không biết thì Phật tử cái gì.

Chuyện mỗi tháng mình cúng dường, ghi danh, cũng nguyệt liễm, để bát chùa này chùa kia, cái đó chưa gọi Phật tử, cái đó là 1% của cái gọi là Phật tử thôi. Mới 1% thôi.

Văn = phải có kiến thức giáo lý.

IV. Thí

Trong Pali chữ Thí có 2 từ hay: Dāna = to give, cho; Cāga = to give up = Buông. Một cái là cho, một cái là buông; Một cái là đưa, một cái là trao.

Đưa = thấy người ta cần mình cho. Trao = hiến tặng, đưa bằng tình, trân trọng.

Tại sao có chữ Đế Thích? Đế Thích là chữ âm, chữ Đế Thích = Sakka = sự trân trọng, thận trọng, cẩn trọng. Nghĩa là sao? Muốn làm Đế Thích thì trong lúc mang thân nhân loại nói, làm, suy nghĩ phải thận trọng, cẩn trọng. Lúc làm cho ai chuyện gì, nói, làm, tư duy, giao tiếp với người khác, kể cả mình cho người ta cái gì bố thí hay phục vụ cũng phải thận trọng, trân trọng, cẩn trọng. Chứ không phải bình thường, mình ý mình có, ban phát, móc như cho chó cho heo, cái đó không phải. Dầu đó là mình cho tăng ni hay cho bạn đạo, dầu cho con chó con mèo nó ăn, cũng phải thận trọng coi chừng nó bệnh; Không phải nghĩ nó chó mèo rồi liệng xương xẩu cho nó ăn, chết cha nó sao. Phải nghĩ cho nó chút chút. Thận trọng, cẩn trọng, trân trọng. Phải vậy đó.

Thí đây có 2: To give – đưa, cho; Give up = Buông bỏ. Dầu buông bỏ hay trao ra cũng phải một cách trân trọng.

Cái quan trọng là Bố thí có 2 cách:

- Bố thí thả diều
- Bố thí thả chim

Thả diều = mang tiếng thả nhưng con diều còn dính bàn tay thông qua sợi dây, cho còn cầu cái này cái kia, cầu danh trục lợi, cầu quả hưởng thụ.

Thả chim = buông con chim nó bay mất, không cần biết nó bay về đâu, bố thí lòng thanh thản.

Nhớ cái này quan trọng: **Bố thí bằng tâm gì nhận quả báo thuận ứng tâm đó.** Bố thí bằng tâm hữu hạn thì quả báo hữu hạn, bố thí bằng vô lượng thì công đức vô hạn, vô lượng.

Bố thí Hữu hạn = Toan tính, cầu danh trục lợi, cầu nhân thiên.

Bố thí bằng tâm Vô hạn, vô lượng = Thương mà cho, cầu quả giải thoát.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Hễ bố thí bằng tâm kiếu nào nhận quả kiếu đó. Nhiều người bắt chước, họ nói : Tôi cho mà tôi không có màng. Cái đó họ tưởng là vô hạn nhưng không phải.

Vô hạn = Có học giáo lý, có biết, nhưng cái chuyện mình cho người ta mình thương mình cho mình biết mình được gì từ bố thí; còn người khoe là tôi cho mà không nghĩ gì hết là trong ATD là tâm thiện ly trí, tâm thiện vô trí, không học hỏi giáo lý, không có niềm tin, nên khi cho ra chẳng qua là vì lịch sự, vì chút trặc ẩn, chút chạnh lòng, chút thương người; Cái đó không giống trường hợp tôi nói. Ở đây là mình biết rất rõ đây là công đức nhờ cái này mình sẽ được cái này cái kia nhưng cái chánh là mình cho theo nhận thức người cầu giải thoát. Một là vì thương người mà cho và thứ hai bào mòn thói quen sở hữu, nắm níu, cho cầu quả giải thoát. Đó mới là vô hạn, vô lượng.

Riêng chữ “cho” biết bao nhiêu chuyện để mình đào xới. Tôi dám nói mạnh miệng, chỉ riêng "bố thí" chúng ta nói 1 tháng không hết.

Đừng tưởng bố thí đem cho là hết. No. Nó có trăm ngàn chuyện liên hệ pháp bố thí. Đây là lý do vì đầu ngài Xá Lợi Phất được gọi là đệ nhất trí tuệ, tức là một vấn đề ngài hiểu rộng hiểu sâu, hiểu căn cơ chi tiết, hiểu lên tới trời, xuống tới đất. Cái đó mới gọi là Trí; Còn mình chớp chớp là xong, mình tưởng đa văn. No. Học kiếu mình là kiếu ruộng = Nó mênh mông nhưng không tới 1 thước. Có người học như giếng = kiến thức không rộng nhưng tới đâu ra tới đó.

Trong kinh nói, có nhiều kiếu học.

Giếng = Sâu thiệt nhưng đường kính có 1 thước, 1,5 thước.

Ruộng = Mênh mông nhưng sâu chưa tới 1m.

Trong khi còn nhiều kiếu học khác: Học như hồ, như biển, như sông, như suối. Phần lớn Việt Nam học như thác, nghe ầm ầm mà gom lại chưa được một bùm. Nổ phần lớn. Ngó thấy ghê nhưng chỉ có ồn thôi. Căn bản của thác là tiếng ồn nhiều hơn nước. Riêng chữ Thí tôi nói 1 tháng chưa hết. Nó nhiều chuyện lắm.

V. Tuệ/ Trí

Đức Phật Ngài dạy: Người có 5 pháp này trong đầu thì khi gặp chuyện bất trắc, ngộ sự, gặp chuyện kể cả lúc cận tử, lòng vẫn thanh thản, bình đạm, an lòng mà ra đi bắt đầu hành trình mới thanh thản.

Nhớ rằng: Chết chưa phải là hết. Chỉ có A La Hán mới hết; Chứ còn phàm phu, chết là bắt đầu cho hành trình mới. Hành trình đó chúng ta có visa xứ sở nào. Đích đến mình là gì? Mình có visa vào đó hay chưa? Chết là rời Việt Nam nhưng mình có visa đi Châu Âu, vào Mỹ chưa? chưa hay chỉ có visa Châu Phi, Iraq, Chile, Nam Mỹ.... Mấy cái visa đó ớn lắm. Visa là phải: Bắc Âu, Tây Âu, Bắc Mỹ, Châu Á là phải: Nhật, Nam Hàn, Singapore,... visa đó mới ngon. Chứ còn Châu Á mà Pakistan, Bangladesh làm cái gì.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Cho nên, người Phật tử phải nhớ: Phải có 5 cái này liên tục mình mới có visa nhiều nước được. Cái đó bài kinh Chủ nhật sau tôi mới giảng tới. Bài sau mình giảng về visa nhiều nước. Bài này : **Thái độ cần có trong giây phút cận tử.**

Nãy khi giảng về Chánh Tín tôi có nói. Trí nhiều lắm. Trí = kể chủng loại là Văn, Tư, Tu.

Văn = trí có được từ nghe, đọc, học từ ai đó, của ai đó.

Tư = Khả năng gặm nhấm của mình.

Tôi đã nói không biết bao nhiêu lần.

Miếng ăn đưa vào miệng qua 3 giai đoạn:

- Tiêu thụ (bỏ miệng nhai nhai nuốt ực, từ miệng môi xuống cuống bao tử).
- Tiêu hóa (vào bao tử, axit tiêu hóa).
- Tiêu Dung (phần thực phẩm đi qua ruột già, ra ngoài, những thành phần dưỡng tố lợi hại được phân bố ra các bộ phận cơ thể).

Đa phần mình học đạo mình ở giai đoạn tiêu thụ = nghe nhét vô đầu, có nghĩa là đọc được chữ; Tiêu hóa = Hiểu nghĩa giữa 2 hàng chữ, hiểu được hình như thượng trong triết Tàu, hiểu nghĩa bóng, ẩn ý, hàm ý người xưa, của thánh hiền mới khó = Trí tư, giai đoạn tiêu hóa.

Tiêu dung = Bao giờ kiến thức đó đi vào đời sống thường nhật, nói - làm - tư duy thuận ứng cái mình hiểu; Sống chánh niệm, sống với trí tuệ, không cần xếp bằng mới chánh niệm, không cần vào thiền viện mới chánh niệm, không cần gặp thiền sư mới chánh niệm, mà trong đời sống thường nhật với chồng, với con với cái, với gia đình mình vẫn sống có chánh niệm, sống có niềm tin, có trí tuệ, có từ tâm = Tiêu dung = Đưa được tư duy vào thực tiễn đời sống.

Trí gồm có 3 : Văn, Tư, Tu.

Kiến thức nhiều quá, chốt lại cái gì? Văn, Tư, Tu. Trong Kalama 4 chúng ta có bài kinh đức Phật định nghĩa về trí. Trí có muôn trùng, biết gì cũng gọi là trí nhưng chốt lại là : Trí về Nhân Quả và Trí về Sanh Diệt.

- Trí biết về Nhân - Quả (**Kammasakatañāṇa**)= Trí biết rằng chúng sanh phải chịu trách nhiệm về những thiện ác mà mình nói, làm, tư duy.
- Trí về Sanh Diệt (**Udayabbañāṇa**) = Mọi thứ ở đời do duyên mà có cũng do duyên mà mất đi. Mọi thứ hiện hữu, tồn tại và mất đi trên nguyên tắc sanh diệt, do các duyên mà có, rồi cũng do các duyên mà trụ, do các duyên mà diệt.

Chốt lại trí có rất nhiều thứ. Trí nào trong luân hồi mình cũng có hết, tất cả chúng ta, kể cả con dòi, con ruồi, con sâu, con ong cái kiến trí nào mình cũng có; chỉ có 2 trí này: Trí nhân quả không gặp Phật pháp thì hiểu cạn. Trí Sanh Diệt thì không, trí hiểu Mọi thứ do duyên mà có rồi cũng do duyên mà mất đi, trí này chỉ khi nào gặp Phật pháp mới biết.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Tôi khẳng định, Cái biết mình hạn chế, cái biết của phàm phu. Đây là lý do vì đâu hôm nay chúng ta còn ngồi đây. Nếu trí Sanh Diệt mà mình được thành thực, chín muồi thì hôm nay mình đã lên tòa sen ngồi rồi. Nhớ. Nhưng đầu là còn phàm vẫn phải nhớ: Đây là 2 thứ trí cốt lõi.

- Trí về nghiệp lý, nhân quả
- Trí về bản chất sanh diệt của vạn hữu: Mọi thứ do duyên mà có rồi cũng do duyên mà mất đi.

Mình thấy:

- Mọi thứ không có gì là 1, cái gì cũng do lắp ráp.
- Mọi thứ không ngẫu nhiên, không phải do ai tạo mà do các duyên
- Mọi thứ có rồi phải mất đi.

Những nhận thức này được gọi là trí tuệ. Phải định nghĩa rõ như vậy, để tự mình xét mình có hay không.

Như vậy chốt lại, đức Phật Ngài dạy:

Ai có 5 pháp này trong đầu thường xuyên, thường trực: (1) Chánh tín, (2) Giới hạnh, (3) Đa văn, (4) Khả năng bố thí, không phải anh giàu mới bố thí mà anh nghèo vẫn có khả năng bố thí; (5) Trí. Người thường xuyên có 5 cái này trong đầu, lỡ có chuyện gì, ngộ nhỡ có chuyện gì cũng không sao.

Người Tàu có câu " Nhất vạn không sợ bằng vạn nhất", Nhất vạn = 10.000. Thấy vậy không ghê vì mình đề phòng; vạn nhất = 1/1 vạn, bất trắc mình không lường được. Khó khăn gian lao không bằng bất trắc. Khó bằng trời nhưng mình liệu, mình lường được, không ghê; Cái gì là bất trắc? Trọng bệnh, cái chết là bất trắc. Bao nhiêu cái bất trắc khác mình không kể; chỉ có 2 cái này : Trọng bệnh, cái chết là 2 cái bất trắc ảnh hưởng cuộc đời, ảnh hưởng dòng luân hồi của mình. Tại sao ảnh hưởng luân hồi? Nếu mà đi sớm quá, kiếp này có thân người, biết Phật pháp mà đi sớm quá cũng uổng. Nếu quay trở lại liền, trong môi trường Phật pháp thì ok, mà nếu quay trở lại mà chệch chút xíu, các vị học hình học thì biết, 360 độ lệch một chút thôi gặp Phật pháp; mang thân người đã khó, nói chi gặp Phật pháp. Mà gặp trong điều kiện tài chánh, sức khỏe, tinh thần,... ok. Bối cảnh gia đình, bối cảnh xã hội... nhiều lắm. Hôm nay ai đó vào ngồi nghe chúng tôi, hay vị khác nói chuyện, hay ngồi mở kinh đọc, các vị không ngờ được đâu, phước duyên trùng trùng chúng ta mới làm được chuyện rất đơn giản này. Chứ các vị đừng nghĩ "tôi muốn vô lúc nào tôi nghe" sai. Không phải. Các vị phải thân nhân loại chứ chư thiên khó lắm. Chỉ trừ ra bậc đại sư như đức Phật, thánh hiền nói chung thì mới cảm được chư thiên xuống nghe, chứ thường khi mình mang thân chư thiên mình không nể ai, không ai có khả năng chiêu cảm, mời gọi mình hết. Làm chư Thiên khả năng nghe pháp rất ít; Hoặc làm trùng dế, rắn rít, ruồi muỗi, trâu chó, heo bò,.. là xong. Chưa kể sa đọa, ngã quý, A Tu La, địa ngục.

Mang thân người mà anh phải có tình trạng sức khỏe ok, tài chánh ok chứ anh cứ quần quật thời gian đâu anh nghe đạo, tối ngày cơm gạo áo tiền lấy gì tu. Sức khỏe, tài chánh, bối cảnh gia đình, bối cảnh đất nước, xã hội, cộng đồng, thời tiết, khí hậu,... bao nhiêu.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Các vị về thử Miến Điện một lần đi. Về Yangon, Nay Pyi Taw, Mandalay mới thấy, cao tăng biết bao nhiêu mà nó nóng quá nóng đi chịu không nổi. Lên bàn ăn đồ ăn nguội ngắt, dầu mỡ lỏng bồng cả chông, họ nêm nếm kỳ cục lắm, nắng nóng đổ mồ hôi rục rứa, khó tu, khó học lắm. Rất là khó.

Chúng tôi có tâm nguyện, chúng tôi không dừng lại ở Kalama 5. Kinh tạng thì 5 cuốn đủ rồi. Chúng tôi muốn làm thêm 2 cuốn nữa về Chú giải, các vấn đề giáo lý mà chỉ Chú giải nói rộng, nói sâu, chúng tôi lấy riêng phần đó nữa.

Tại sao tôi lạc đề? Đang nói chuyện tu hành sao chúng tôi quẹo đó? Chúng tôi có thiện chí, Kalama khánh thành xong thỉnh thoảng chúng tôi liệu thời gian về 1 tháng, không đụng khóa tu nha. Khóa tu dứt khoát, nhưng ngoài khóa tu; trước khi về, hẹn bà con; Chẳng hạn ngày mốt chúng tôi bay, hẹn ở đó một tháng, trước mắt chỉ có lớp intensive trực diện, 10 hôm, còn bỏ 20 ngày trống. Chúng tôi ngời rà soát bản thảo Kalama 4 trong sự thoải mái, mát mẻ của Kalama bây giờ. Mong mai này khi khánh thành rồi thỉnh thoảng mình hữu duyên gặp nhau bên đó. Làm gì thì làm. Giờ tôi không dạy abc mà dạy intensive. Intensive là chỉ dạy cho những vị nào đã có qua những lớp giáo lý online hoặc trực tiếp ở ngoài, đỡ làm khổ chúng tôi. Thí dụ, chúng tôi nói 14, 25 biết là cái gì; chúng tôi nói thiền chỉ, thiền quán các vị biết là cái gì; chúng tôi nói Độc Giác, Toàn Giác các vị biết là cái gì chứ còn không bắt chúng tôi định nghĩa từng chữ thì chúng tôi không nhận. Chúng tôi sẽ làm từ 100-200 câu hỏi giáo lý, căn bản nhưng khó nuốt. Đương nhiên tra cứu không được, phải được trả lời bằng kiến thức tổng hòa. Muốn tham dự khóa thiền, lớp học các vị phải trả lời hơn phân nửa. Trả lời cách nào? Đơn giản kiểu Âu Mỹ: 1 câu hỏi có 4 chọn lựa, bà con cứ chọn. Thấy dễ. Nhưng mọi chuyện không dừng lại ở đó; Tôi sẽ ngẫu nhiên chọn 1 người hỏi câu 78 chọn B không chọn mấy cái kia? Câu 91 tại sao chọn A mà không chọn mấy cái kia, lúc đó mới lòi ra. Lúc chọn thì chọn đại, nhưng cái vấn đề là chúng tôi sẽ có lần gặp online. Các vị ok thì chúng ta sẽ gặp nhau.

Chúng ta không cần nhiều đầu quý vị. Như lớp sắp tới chỉ có 5 -7 người; mình trừ mấy người nấu ăn họ siêng thì họ lên, họ bận thì thôi. Học cho ngon. Nói đâu biết đó. Học kiểu lũy tiến, nó khỏe cho chúng tôi, thứ hai các vị thấy lớp học có lợi là chúng ta có dịp đá động những góc khuất giáo lý mà như tôi nói, không chỗ nào nói cụ thể nhưng nó là sự tổng hòa các kiến thức khác, mới trả lời được câu hỏi, mới giải quyết được thắc mắc, vấn đề đó. Lớp intensive là như vậy đó. Ở đây không có thầy trò, chỉ có người nói và người nghe. Nếu người nào rành là các vị dạy cho tôi không phải tôi dạy các vị. Tôi hỏi không. Tôi hỏi tại sao như vậy, các vị trả lời.

Chốt lại:

Phải tạo mọi điều kiện để có 5 pháp này trong đời sống thường nhật:

- (1) Chánh Tín
- (2) Giới hạnh
- (3) Kiến thức giáo lý
- (4) Thí xả
- (5) Trí tuệ

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

5 cái này là hình thức khác của Bát Chánh Đạo, một hình thức khác của Tứ niệm xứ, Tứ chánh cần, Tứ như ý túc, Ngũ căn, Ngũ lực, Thất giác chi; Đừng nghe 5 cái này rồi “ồ sao không nghe Chánh Chánh trong đây”, không nghe Thất Giác chi. No. 5 cái này làm cho tới chính là Bát Chánh Đạo. Có điều mình là cư sĩ, mình tu tập ở mức cho phép, chỉ vậy thôi; Không ai cho phép mà khả năng mình cho phép hay không.

Về Kalama nói riêng, Miến Điện nói chung; Tại sao tôi nhấn mạnh Kalama vì ở đó nó mát. Đừng nghĩ chỗ đó liên quan tới tui. No. Đó đâu phải chỗ của tui, chỗ của bà con. Nhưng có điều ở đó nó mát; Muốn hành thiền, chung quanh Kalama vô số thiền sư, trường phái; Muốn giữ giới bao la, ở đó các thiền viện đều bát quan hết; Muốn bố thí, tha hồ, các vị bán nhà không đủ đâu; Cứ mỗi sáng cúng 3000\$ các vị chịu nổi không? Một phần ăn trung bình 1.1\$; Các vị bán nhà không đủ. Bán nhà Q1, các vị nhắm cúng dường được mấy ngày? Mà mình sướng lắm, mình chỉ đưa tiền cho nhóm tình nguyện viên, nó minh bạch, cho mình biết cái gì xài cho cái gì, xong tới giờ họ báo mình biết, có khi họ báo 4h sáng có mặt có khi họ báo 8h sáng có mặt ở điểm abc gì đó. Mình cứ ra đó họ chuẩn bị hết, mình cầm mình để; Sướng như vậy đó. Muốn ngồi thiền, muốn bố thí, muốn giữ giới, muốn học đạo, muốn phục vụ, tha hồ; Tôi nghĩ rằng ở đó, là chỗ cho bà con trau dồi 5 cái này: Tín, Giới, Văn, Thí, Trí.

Không phải tôi chê chỗ khác. Tôi chỉ tán thán chỗ này là chỗ bà con dễ dàng có 5 cái này. Khi cứng rồi không cần nữa, mình tu bên Việt Nam luôn. Lúc buổi đầu cần nên về đó, ở đó có thầy có bạn. Thầy bên đó quá sức đông; các vị trưởng lão, đa văn trùng điệp; Còn hành giả không kể xiết, hết đợt này tới đợt khác như thủy triều. Ở đó chỉ riêng chuyện cúng dường thực phẩm, không muốn dùng chữ cúng dường thì hỗ trợ thực phẩm cho hành giả cư sĩ cũng đủ rồi, khoan nói chuyện tặng ni; Chỉ nói chuyện hỗ trợ thực phẩm hành giả các thiền viện, đủ bán nhà, chưa kể tặng ni, chưa kể các bệnh viện tặng ni, chưa đưng tới người nghèo, chỉ khoản hành giả; Cúng cho hành giả mình đủ nghèo rồi. Nhiều, bao la. Hết đợt này tới đợt khác; Thabawa, Pa Auk, Chanmyay, Mahasi, U Pandita, ...chưa kể những thiền phái nhỏ. Bên đó chuyện chùa có 15, 17 hành giả đếm không xuể; Cái đó không đủ gọi thiền viện. Tự nhiên có 15, 17 hành giả tới tu; Ông thầy dạy chưa được tiếng thiền sư mặc dù ông được đào tạo rất bài bản, nhưng chưa được tiếng, chính phủ chưa kịp tấn phong. Biết bao nhiêu.

Tôi nghĩ trong bụng, rất có thể, những lớp thiền nho nhỏ hợp với mình hơn thiền viện trùng trùng. Khó nói lắm. Ở đây ai uống thuốc nam thì biết; Nhiều khi mình đi bác sĩ tiếng tăm không bằng gặp ông thầy lang vườn cho mình uống thứ thuốc gì đó mà nó hết; Nói vậy không có nghĩa, tôi chê mấy vị vô danh, lang vườn. Tôi tuyệt đối không có nói nha. Đừng đi đồn tầm bậy chết tôi. Tôi chỉ ví dụ thôi. Bên Miến Điện có vô số thiền sư vô danh. Vô số. Người ta có kinh nghiệm thực chứng, người ta có đức không tôi không biết; Thực chứng = Người ta có chạm đến điểm nào đó, có khả năng giúp được mình, chia sẻ cho mình;

Chính họ là người giúp cho mình 5 điểm cần thiết trong giai đoạn cận tử. Theo trong đạo Phật mình: Sống tốt = Có thể chết bất cứ lúc nào. Thường Phật tử cứ sống đạo, hành đạo mà quên chết đạo; Chết đạo = Chết trong pháp

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Steve Job có câu nói tôi rất thích: Thường chúng ta chỉ bận tâm cái nên làm, mà quên để ý chuyện không nên làm cũng là 50% cuộc đời của mình. Thường mình cứ nên làm cái này nên làm cái kia. Cha mẹ dạy con hay nói: nên, nên; Trong đạo mình có 2: Không làm các điều ác, nên làm các việc lành; Rõ ràng trong kinh dạy vậy đó. Có nghĩa là chuyện mình phải quan tâm gồm có 2: Nên làm và Không nên làm. Cái nên làm để ý đã đành, mà cái không nên làm cũng phải để ý; chỉ có minh sư thiện hữu chúng ta mới có điều kiện tu tập 2 cái này. Họ nhắc mình chuyện gì nên làm và nhắc luôn chuyện gì không nên làm.

Tôi thiết tha chân thành mong mỗi, chúng ta sẽ có dịp gặp lại nhau ở Miền Điện, cùng ôn lại bài giảng sáng nay trong thực tế đời sống, không phải trong bài giảng như vệt thế này.

Ok. Chúc các vị ngày vui ./.